

“શિક્ષિત બનો, સંગઠિત બનો અને સંઘર્ષ કરો”

- ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર

“ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકરે ભારતના બંધારણમાં ભજવેલી ભૂમિકાને આપણે ક્યારેય ભૂલી શકીશું નહીં. તેઓ માત્ર વિશદ્ બંધારણીયવિદ નહોતા પરંતુ સાથે તેઓ હિન્દુ ધર્મદર્શનના તેમજ હિન્દુ કાનૂન વ્યવસ્થાના પ્રચંડ વિદ્વાન હતા.”

- ડૉ.રાધાક્રિષ્ણન(ભારતના પૂર્વ રાષ્ટ્રપતિ)

સંજ્ઞા અને બોધ ચિહ્ન

આ સંજ્ઞા અને બોધ ચિહ્ન જો ભેગાં લેવામાં આવે તો તે સ્વપ્રયત્નો દ્વારા આત્મસુધારણા અને જ્ઞાનની ખોજનો લાભ દર્શાવે છે. સંજ્ઞાનો અર્થ વર્તુળાકાર સ્વરૂપ બીજ દર્શાવે છે, કે જે સમગ્ર જીવનનો સ્રોત છે. એનો અર્થ સૂર્ય એવો પણ ઘટાવી શકાય, કે જેમાંથી જમણી બાજુએ અનેક કિરણો ઉદ્ભવતાં જોવાં મળે છે. આ કિરણો પ્રકાશ, જ્ઞાન અને બોધનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે. વ્યક્તિની ક્ષમતાઓ આવા અભ્યાસને કારણે વધે છે અને તે તેના પરિણામરૂપે જીવનમાં પ્રગતિ તરફ દોરી જાય છે.

આ અર્થમાં એમ કહેવું સાચું છે કે આત્મ-સુધારણા માટેનો વ્યવસ્થિત અભ્યાસ એ સૌથી મોટી શિસ્ત છે, કે જે આ સંજ્ઞાની નીચે આપેલું સંસ્કૃત પદ ‘સ્વાધ્યાય: પરમં તપ:’ દર્શાવે છે. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી જેઓ આવી સ્વ-સુધારણા કરવા માગતા હોય તેમને જરૂરી તકો પૂરી પાડે છે અને સંજ્ઞામાં સૂચવાયેલાં લક્ષણો તેના પરિવર્તનશીલ સ્વરૂપમાં પ્રતિબિંબ પાડે છે.

- ‘સ્વાધ્યાય: પરમં તપ:’ - ‘સ્વ-અધ્યયન એ સર્વોચ્ચતપ છે.’ એ મારો સંજ્ઞાદર્શનનો આધાર હતો. આપણી પાસે રહેલાં સાધનો અને આંતરિક શક્તિઓને જીવનમાં ઊંચે ચઢવા અને આપણું ધ્યેય સિદ્ધ કરવા બહાર લાવવાનાં છે.
- સંજ્ઞાનું વર્તુળાકાર સ્વરૂપ બીજ, ગર્ભાશય અથવા સૂર્યનું પ્રતીક છે, કે જેમાંથી સર્જનની શરૂઆત થાય છે. સમગ્ર ભાર સ્રોત-સ્વ-ઉપર છે.
- ‘સ્વાધ્યાય: પરમં તપ:’ (સ્વ-અધ્યયન એ સર્વોચ્ચ તપ છે.) અને જીવનપંથ ઉજાળ - બન્ને સૂત્રોમાં એક સહિયારું તત્ત્વ પ્રકાશ છે, કે જે જ્યોત દ્વારા દર્શાવાય છે. જ્યોત તપ, પ્રકાશ, ઝંખના, જ્ઞાન અને દર્શનનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે.
- સમગ્ર સંજ્ઞામાં એક પ્રકારની બદ્ધતા જોવા મળે છે, પણ સાથે સાથે તે જ્ઞાનપ્રાપ્તિ માટે ખુલ્લી જગ્યા ધરાવે છે. સંજ્ઞામાં રહેલી પ્રવાહિતા ‘પરિવર્તનશીલતા’ અને વિસ્તૃત વ્યાપ દર્શાવે છે, કે જે ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીનાં લક્ષણો છે.

સાગર જેતાં ચરણ પખાળે છે અને હિમાલય રૂપી મુગુટ જેણે ધારણ કર્યો છે, જે બ્રહ્મર્ષિઓ અને રાજર્ષિઓ રૂપી રત્નોથી સમૃદ્ધ છે એવી ભારતમાતાને પ્રણામ.

જરા વિચારો !

બેટી બચાવો

એઈડ્સનું
લઈએ જ્ઞાન
બચાવીએ
માનવ જાત

વધુ માહિતી મેળવવા માટે વેબસાઈટ : www.baou.org નો સંપર્ક કરવો.